

Doküman Adı:	Genç İstihdamının Desteklenmesi Hibe Programı Başvuru Rehberi
Doküman Ref. No:	K2009/AB/D000014
Yazar/Yayıncı Adı:	Merkezi Finans ve İhale Birimi
Konu Başlıkları	Avrupa Birliği Mali Yardımları
Tarih:	2009
Dil:	Türkçe
Anahtar Kelimeler:	Avrupa Birliği, AB, proje uygulamaları, hibe destekleri, AB hibeleri, Genç İstihdamının Desteklenmesi, Hibe Programı, Başvuru Rehberi

“Siz Düşünün, Biz Gerçekleştirelim...”

Kipu Danışmanlık San. ve Tic. Ltd. Şti.

info@kipu.com.tr

<http://www.kipu.com.tr>

Merkez. 273/5 Sok. No:22 Özkanlar - Bornova İzmir
Tel. 90 232 347 06 90 ■ Faks: 90 232 347 06 90

Denizli Ofis. Sırapapılar Mah. 1581/3 Sok. Denizli
Tel. 90 258 264 91 82 ■ Faks: 90 258 264 91 82

Ofis Cep Tel. 0 541 258 5478

info@kipu.com.tr ■ denizli@kipu.com.tr
<http://www.kipu.com.tr>

YASAL UYARI

Şu anda incelemekte olduğunuz doküman Kipu Danışmanlık San. Ve Tic. Ltd. Şti. resmi web sitesi olan <http://www.kipu.com.tr> adresinden indirilmiştir ve sadece bilgi içindir. Belgelerin telif hakkı Kipu Ltd.'ye ait olmamakla birlikte, Kipu Danışmanlık Ltd., yayınlanması engellenmiş olmayan dokümanları, daha fazla kullanıcının faydalanmasını sağlamak ve ilgili kişilere ulaştırmak artırmak amacıyla web sitesine yüklemiştir. Doküman içeriği ile ilgili sorular için dokümanın resmi kaynağına başvurulması gerekmektedir. Dokümanla ilgili olarak kaynak ve referans bilgileri doküman içerisinde yer almaktadır. Kipu Ltd. bu belgeleri sadece bilgilendirme amacıyla yayınlamaktadır.

Başka türlü bir telif uyarısı yer almadıkça sitedeki ve dokümanlardaki bilgiler kamuoyuna açıktır ve izin alınmaksızın kopyalanabilir, dağıtılabilir. Kullanım sırasında özgün kaynağın belirtilmesi önerilir. Bir fotoğraf, grafik vb. üründe telif hakkı uyarısı varsa, bunları kullanmak için asıl kaynaktan izin almak zorunludur.

Kipu Danışmanlık Ltd. buradaki bilgi veya referansların doğruluğu ve tamlığı hakkında doğrudan veya dolaylı olarak garanti verilmemektedir. Web sitesi içerisinde ve dokümanlarda yer alan bilgiler ışığında verilecek kararlar ile ilgili tüm sorumluluk, sayfayı ve dokümanları ziyaret eden kişiye aittir. Kipu Ltd., kendi web sitesine girilmesi veya içeriğindeki herhangi bir site/doküman bilgisinden yararlanılması veya bunların kullanımından doğabilecek doğrudan, dolaylı, özel, sonuç niteliğindeki ya da diğer tür kayıp veya zararlardan hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Ayrıca bu sitenin veya bağlı sitelerin oluşmasında çalışmış herhangi bir kişi veya kuruluş aleyhine maddi ve manevi tazminat talebinde bulunulamaz. Bütün kullanıcılar, bu site ile bunun bağlı olduğu dokümanların içeriğinin erişim ve kullanımının kendi riskleri olduğunu kabul ederler.

Bu web sitesinde ve dokümanlarda yer alan bilgiler ışığında vereceğiniz kararlar ile ilgili tüm sorumluluk, tamamıyla tarafınıza ait olacaktır. Tüm kullanıcılar yukarıda belirtilen hususları tamamen ve çekincesiz olarak kabul etmiş sayılırlar.

Merkezi Finans ve İhale Birimi

GENÇ İSTİHDAMININ DESTEKLENMESİ

HİBE PROGRAMI

Hibe Başvuru Rehberi

Açık Teklif Çağrısı
(2008 IPA bütçe kalemi)

EuropeAid/128729/D/ACT/TR

İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı

IPA 4. Bileşen

Önlem 1.2: “Genç İstihdamının Artırılması”

Bütçe kalemi: 04.0601

İlgi: CFCU/TR08H1.01-01

Başvurular için son teslim tarihi: 14.09.2009

UYARI

Bu teklif çağrısı, bütün belgelerin (Ön teklif ve başvuru formu) tek aşamada teslim edildiği bir açık teklif çağrısıdır. Ancak, ilk aşamada, sadece proje ön teklifleri değerlendirilecektir. Ardından, proje ön teklifleri kabul edilen başvuru sahiplerinin başvuru formları değerlendirilecektir. Başvuru formlarının değerlendirilmesini takiben, şartlı olarak kabul edilen projelerin uygunluk kontrolü yapılacaktır. Bu kontrol, Sözleşme Makamının talep ettiği destekleyici belgeler ve başvuru ile birlikte gönderilmiş olan imzalanmış "Başvuru Sahibi Beyanı" esas alınarak yapılacaktır.

İçindekiler

1. GENÇ İSTİHDAMININ DESTEKLENMESİ HİBE PROGRAMI	4
1.1 Arka Plan.....	5
1.2 Programın hedefleri ve öncelikli konular	5
1.3 Sözleşme makamı tarafından sağlanacak mali destek.....	7
2. TEKLİF ÇAĞRISINA İLİŞKİN KURALLAR	8
2.1 UYGUNLUK KRİTERLERİ	8
2.1.1 Başvuru sahiplerinin uygunluğu: kimler başvurabilir?	8
2.1.2 Ortaklıklar ve ortakların uygunluğu.....	9
2.1.3 Uygun projeler: Hibe başvurusunda bulunabilecek projeler	10
2.1.4 Maliyetlerin uygunluğu: Hibeden karşılanabilecek maliyetler	114
2.2 BAŞVURU ŞEKLİ VE YAPILACAK İŞLEMLER	116
2.2.1 Başvuru Formu.....	116
2.2.2 Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?.....	117
2.2.3 Başvuruların Teslimi İçin Son Tarih.....	118
2.2.4 Başvurular ile İlgili Daha Fazla Bilgi.....	118
2.3 BAŞVURULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ VE SEÇİMİ	120
2.4 ŞARTLI OLARAK KABUL EDİLMİŞ TEKLİFLER İÇİN DESTEKLEYİCİ BELGELERİN SUNULMASI	24
2.5 SÖZLEŞME MAKAMININ KARARININ BİLDİRİLMESİ	26
2.5.1 Kararın içeriği.....	26
2.5.2 Öngörülen Takvim.....	26
2.6 SÖZLEŞME MAKAMININ HİBE VERME KARARINI TAKİBEN PROJE UYGULAMAYA YÖNELİK KOŞULLAR	27
3. EKLER	28

1. GENÇ İSTİHDAMININ DESTEKLENMESİ HİBE PROGRAMI

1.1 ARKA PLAN

Türkiye-Avrupa Birliği (AB) mali işbirliği çerçevesinde, 1085/2006 sayılı Konsey Tüzüğü, diğer aday ve potansiyel aday ülkeler için olduğu gibi Türkiye için de Avrupa Toplulukları Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı'nın (IPA'nın) yasal temelini oluşturmaktadır. IPA'nın ana hedefi, aday ülkelere, AB'ye uyum sürecinde engellerle mücadele etmeleri ve AB üyeliği için Kopenhag Kriterlerini yerine getirmeleri için gerekli reformları yapmaları konusunda destek olmaktır. Bu kapsamda, İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Bileşeni, IPA'nın temel bileşenlerinden birisidir. İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı (İKG OP), insan kaynaklarının geliştirilmesi alanında IPA fonlarından yardım almak için programlama esaslarını belirlemektedir. İKG OP'nin genel hedefi, *“daha çok ve daha iyi işler ve daha fazla sosyal uyum ile sürdürülebilir ekonomik büyümeyi sağlayabilen bilgi-temelli bir ekonomiye geçişi desteklemek”* tir. Bu çerçevede, İKG OP'nin istihdam, eğitim, hayat boyu öğrenmenin desteklenmesi yoluyla uyum yeteneğinin artırılması ve sosyal katılım şeklinde öncelik eksenleri vardır¹.

IPA tarafından 2008 tahsisatı ile fon sağlanan 'Genç İstihdamının Desteklenmesi' Operasyonu, İKG OP'de belirlenen 'istihdam' başlıklı öncelik ekseninin gerçekleştirilmesine katkı sağlayacaktır. Bu operasyonun genel hedefi, 'Başta genç nüfus için özellikle işsizlik oranlarını düşürerek daha fazla insanı istihdama çekmek ve istihdamda tutmaktır'. Söz konusu Operasyon, 'genç insanların istihdam edilmesini desteklemeyi' amaçlayan İKG OP'nin ilgili tedbirinin uygulanmasına büyük katkı sağlayacaktır. Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) bu operasyonun ana faydalanıcısıdır. Bu Operasyon, kurumsal kapasite geliştirme bileşeni ile birlikte 'Genç İstihdamının Desteklenmesi' başlıklı işbu hibe programından oluşmaktadır.

Bu çağrıya konu olan hibe programının uygulanmasının ardındaki temel neden, gençlerin ülkemiz işgücü piyasasındaki kötü durumlarıdır. Genç nüfusun yoğun olduğu ülkemizde (Medyan yaş ortalaması 28,3'tür), düşen nüfus artış hızı nedeniyle bu genç nüfustan faydalanabilmek için sınırlı bir zamanın olduğuna dikkat edilmelidir. Genç nüfusun ülkemize getireceği potansiyel faydalar oldukça fazladır, ancak gençlere gerekli yatırım yapılmadığı sürece, bu durumun olası getirilerinin risklere dönüşme ihtimali fazladır. Bu çerçevede, genç işsizliğini azaltmak ve işgücüne katılımını artırmak, daha çok ve daha iyi işler ve daha fazla sosyal uyum ile sürdürülebilir ekonomik büyümeyi sağlayabilen bilgi-temelli bir ekonomiye geçişi desteklemek için çok önemlidir. Türkiye İstatistik Kurumu Hane Halkı İşgücü Anketine göre (HİA) (Ocak 2009), genç işsizlik oranı % 27.9 ve tarım dışı genç işsizlik oranı % 31.9'dur. Bu rakamlar, genç işsizlik oranının, ortalama işsizlik oranının yaklaşık iki katı olduğunu göstermektedir (%15.5, Ocak 2009). Cinsiyete göre dağılıma bakıldığında, genç kadınların işgücüne katılım düzeyinin düşüklüğü önemli bir sorun alanı olarak ortaya çıkmaktadır. Nitekim, HİA verilerine göre (Ocak 2009) genç erkeklerde işgücüne katılım oranı % 49.9 iken, bu oran genç kadınlarda % 24.3'tür. Ne eğitimde ne de istihdamda olanların oranı da öne çıkan bir başka sorundur. 2008 yılında Dünya Bankası tarafından Türkiye'deki genç nüfus üzerine hazırlanan rapora göre, gençlerin yaklaşık %40'ı ne istihdam edilmekte ne de eğitim almaktadır.

Genç istihdamına yönelik gerekli önlemler alınmadığı takdirde ciddi sorunlar yaşanacağını gösteren bu rakamlar, şu temel sorun alanlarından kaynaklanmaktadır: Düşük istihdam yaratma kapasitesi, okullulaşma oranının düşük olması, okuldan çalışma hayatına geçişte yaşanan sıkıntılar, eğitim ve işgücü piyasası talepleri arasındaki uyumsuzluk, genç nüfus arasında girişimcilik düzeyinin yetersizliği ve gençlerin kamu istihdam hizmetleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmamasıdır. Ayrıca, yaşadığımız ekonomik kriz döneminde özellikle istihdam edilebilirlik ve işgücü piyasasına ilk giriş açısından gençler en fazla sıkıntı yaşayan kesimi oluşturmaktadır.

Bu bağlamda, 12 NUTS II bölgesinde uygulanacak olan "Genç İstihdamının Desteklenmesi Hibe Programı" bu sorunların bir kısmıyla mücadele etmek üzere tasarlanmıştır. Nihayetinde, bu hibe programının genç işsizlik oranını azaltması ve gençlerin işgücü piyasasına katılımını arttırmak yönünde katkı sağlaması beklenmektedir.

¹ İKG OP ile ilgili daha fazla bilgi için Bkz.: <http://ab.calisma.gov.tr/web/>

Bu hibe programının kurumsal çerçevesi aşağıda yer aldığı şekildedir:

- Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü (İŞKUR), Türk Hükümeti adına hibe programının teknik olarak izlenmesi ve uygulanmasından sorumludur.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) Program Otoritesi'dir. ÇSGB genel olarak İKG OP'nin uygulanmasından sorumludur. Hibe programının uygulanmasının izlenmesinde İŞKUR ve Merkezi Finans ve İhale Birimi ile işbirliği yapar. ÇSGB, Operasyon Faydalanıcısının, hibe projelerini, masa başında ve yerinde kontrol etmesini sağlar, hibe projelerinin izleme ve değerlendirilmesi için gerekli ekiplerin kurulması aşamasına katılım gösterir, bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri ve aynı zamanda eğitimler aracılığı ile hibe programının uygulanmasına destek olur, her bir uygun NUTS –II bölgesi altında kurulmuş Merkezi ve Bölgesel Hibe İzleme ve Teknik Destek Ekiplerini koordine eder.
- Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB), bu belgede adı geçen Sözleşme Makamıdır. MFİB ihaleye çıkılması, sözleşmelerin yapılması, idari ve mali prosedürlerin yürütülmesi ve projelere ödemelerin yapılmasından sorumludur.

1.2 PROGRAMIN HEDEFLERİ VE ÖNCELİKLİ KONULAR

Bu teklif çağrısının genel hedefi, gençlerin işgücü piyasasına katılımlarını teşvik ederken, istihdam edilebilirliklerini ve girişimciliklerini de artırmak amacıyla, etkili aktif işgücü piyasası tedbirleri geliştirme ve uygulama kapasitesini artırmaktır.

Teklif Çağrısı'nın **özel** hedefleri ise şunlardır:

- Gençlerin istihdamını ve girişimciliğini desteklemek amacıyla yerel yönetimler, işçi ve işveren örgütleri, üniversiteler, meslek odaları, Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ve şirketler (iştirakçi olarak) gibi ilgili aktörlerin tamamlayıcı faaliyetleri arasında sinerji yaratmak ve
- Yerel yönetimler, işçi ve işveren örgütleri, üniversiteler, meslek odaları, Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ve şirketler (iştirakçi olarak) gibi ilgili aktörlerin genç istihdamı ve girişimciliğini artırmak amaçlı faaliyetlerini desteklemektir.

Hibe Programı'nın hedef grupları ise şu kişilerdir:

- Üniversite mezunu genç işsiz nüfus
- Ortaöğrenim mezunu genç işsiz nüfus
- Eğitim seviyesi düşük ve erken yaşta okulu bırakan genç nüfus
- Eğitimine devam etmekte olan genç nüfus
- Eğitim seviyesi düşük olan genç kadınlar

Lütfen, bu proje kapsamında yer alan genç nüfusun yaş aralığının **15-29** olduğuna dikkat ediniz.

Bu genel ve özel hedefler bağlamında, Hibe Programı'nda yer alan projeler aşağıdaki önceliklerden birini desteklemelidir:

- İşgücü piyasasında nitelikli bir iş bulmaya çalışan genç işsizlerin iş bulmaları için desteklenmesi; veya
- Motivasyon eksikliği ve isteksizlik nedeniyle işgücü piyasasının dışında kalan gençlerin, özellikle de genç kadınların işgücü piyasasına entegre olmaları için desteklenmesi; veya
- Meslek ve kariyer konusunda rehberlik, stajyerlik ve işbaşı eğitim, iş arama destekleri gibi yollarla okul yaşamından çalışma hayatına geçişi kolaylaştırmak için eğitimine hala devam etmekte olan gençlerin desteklenmesi; veya
- Yeni bir iş kurmak isteyen gençlerin desteklenmesi

Projelerin yukarıda bahsedilen önceliklerden biri üzerine temellendirilmesi koşuluyla, değerlendirme sürecinde öncelik şu projelere verilecektir:

1. İlgili taraflar ile işbirliği ve ortaklık sağlayan, özellikle de işgücü piyasasının en az bir arz ve bir talep tarafının katılımını ve/veya şirketlerin iştirakçi olarak katılımını sağlayan projeler;
2. Bölüm 2.1.3'te yer alan bütünlükçü yaklaşıma uygun olarak gençlerin istihdamı ve girişimciliğini destekleyen ilgili aktörlerin farklı faaliyetleri arasında tamamlayıcılık sağlayan projeler,
3. Yerel düzeyde doğrudan işgücü piyasasının ve ekonominin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik ve öncelikli sektörler için tasarlanan projeler

Hibe Programı, kişi başına Gayrisafi Yurtiçi hâsılanın (GSYİH'in) ulusal ortalamasının % 75'inden daha az olduğu 12 uygun NUTS-II bölgesinde² (15 Büyüme merkezi ve art alanları) yürütülecektir. Ancak istisnai olarak, işbu hibe programında başvuru sahibi tarafından uygun bir şekilde gerekçelendirilmesi koşuluyla, işbaşı eğitim ve stajyerlik gibi bazı geçici süreli faaliyetler, bu bölgelerin dışında gerçekleştirilebilir. Ancak, bu tür faaliyetler, projenin esasını teşkil edemez.

1.3 SÖZLEŞME MAKAMI TARAFINDAN SAĞLANACAK MALİ DESTEK

Bu Teklif Çağrısı için ayrılan toplam tutar, %85'i Avrupa Komisyonu bütçesinden, %15'i Türkiye Cumhuriyeti bütçesinden eş-finansman yolu ile karşılanmak üzere, toplam **21.000.000** Avro'dur.

Sözleşme Makamı, bu teklif çağrısı için ayrılan fon miktarının tümünü tahsis etmeme hakkını saklı tutar.

Hibe Miktarları

Bu program kapsamında verilecek hibeler aşağıda belirtilen alt ve üst sınırlar arasında olmalıdır:

- Alt sınır: **100.000 AVRO**
- Üst sınır: **400.000 AVRO**

Hibe tutarı, projenin uygun maliyetler toplamının %80' inden az olamaz.

Ayrıca, hiçbir hibe tutarı, projenin uygun maliyetler toplamının % 90'ından fazla olamaz (ayrıca bkz. Bölüm 2.1.4) Kalan tutar, başvuru sahibinin ya da ortaklarının kendi kaynaklarından ya da Avrupa Topluluğu bütçesinden veya Avrupa Kalkınma Fonu dışında kalan başka kaynaklardan sağlanmalıdır.

---

² NUTS, bölgesel sınıflandırma yapmak için kullanılan bir kavram olan İstatistikî Bölgesel Birimler Sınıflandırması'dır. Türkiye'de 81 NUTS III, 26 NUTS II ve 12 NUTS I bölgesi yer almaktadır. Hibe Programı'nda yer alan uygun 12 NUTS-II bölgeleri listesi için lütfen bölüm 2.1.3'e bakınız.

2. TEKLİF ÇAĞRISINA İLİŞKİN KURALLAR

Bu rehber, Avrupa Komisyonu Dış Yardım Sözleşme Usulleri Uygulama Rehberi (PRAG) hükümlerine uygun olarak, bu Teklif Çağrısı kapsamında finanse edilecek olan projelerin sunumu, seçimi ve uygulamasına ilişkin kuralları içermektedir. Söz konusu metne aşağıdaki web sitesinden erişilebilir:

http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/index_en.htm

2.1 UYGUNLUK KRİTERLERİ

Hibe verilebilecek projelere ilişkin üç uygunluk kriteri bulunmaktadır:

- Hibe talebinde bulunabilecek başvuru sahipleri (2.1.1) ve ortakları (2.1.2),
- Hibe verilebilecek faaliyetler (2.1.3),
- Hibe tutarının belirlenmesinde dikkate alınabilecek maliyet türleri (2.1.4).

2.1.1 Başvuru sahiplerinin uygunluğu: kimler başvurabilir?

(1) Hibe almaya hak kazanabilmek için, **başvuru sahiplerinin** aşağıdaki koşulları sağlaması gerekmektedir:

- Tüzel kişiliğe sahip olmak **ve**,
- Kâr amacı gütmemek **ve**
- Ortaklarıyla birlikte projenin hazırlanması ve yönetiminden doğrudan sorumlu olmak, aracı olarak faaliyet göstermemek **ve**
- Bir üye devlette, Katılım Öncesi Yardım Aracını (IPA) oluşturan 17 Temmuz 2006 tarihli 1085/2006 sayılı Konsey Tüzüğü'nün faydalanıcısı olan bir ülkede, Avrupa Komşuluk ve Ortaklık Aracı'nın faydalanıcısı olan bir ülkede, ya da Avrupa Ekonomik Alanı'nın bir üye devletinde kurulmuş olan tüzel kişilik olmak (Bu şart uluslararası kuruluşlara uygulanmaz) **ve**
- Sivil Toplum Kuruluşları³, sanayi ve/veya ticaret odaları, esnaf ve sanatkâr odaları, meslek örgütleri, organize sanayi bölgeleri (OSB), KOBİ temsilci kuruluşları (örneğin, mesleki kuruluşlar ve/veya vakıflar), işçi-işveren sendikaları, uluslararası kuruluşlar **veya**
- Yerel yönetimler, örneğin belediyeler, köy hizmet birlikleri, İl Özel İdaresi ve Yerel Yönetim Birlikleri **veya**
- Eğitim ve öğretim kurumları - örneğin üniversiteler, üniversitelerin meslek yüksek okulları (MYO) ve sürekli eğitim merkezleri (SEM), halk eğitim merkezleri (HEM), mesleki ve teknik okullar **veya**
- Kar amacı olmayan kooperatifler (Bu teklif çağrısı kapsamında kooperatifler, faaliyetlerinde kar amacı olmadığını ispat etmek durumundadırlar. Bu sebeple, başvurularında, üyelerine kar dağıtılmasını yasaklayan hükmü içeren tüzüğü sunmak zorundadırlar. Ya da son 3 yılı kapsayan denetim raporuyla bu süre içinde üyeleri arasında kar paylaşımı yapılmadığını göstermelidirler. Ayrıca, Kooperatif Genel Kurulu'nun gelecek 5 yıl boyunca üyelere kar dağıtılmayacağına ilişkin kararını beyan etmelidirler.

Başvuranlardan ya da ortaklardan en az birinin 12 NUTS II bölgesi içerisinde kayıtlı olmaları veya merkezlerinin ya da yerel birimlerinin söz konusu bölgede olması şartı aranır.

Siyasi partiler ve bunların yan kuruluşları hibe başvurusunda bulunamazlar.

³ Sivil Toplum Kuruluşları (STK): Bu hibe için başvuruda bulunacak STK'ların uygun kuruluş olarak değerlendirilmesi için, sosyal politika, istihdam ve yatırım, mesleki eğitim, belirli hedef grupların istihdam edilebilirliklerinin artırılması, iş yaratma, gençlik ve girişimcilik alanlarından en az birinde faaliyet göstermeleri gerekmektedir. STK'ların yukarıda bahsedilen tematik alanlarda doğrudan ilgili olduklarına dair kuruluş belgelerinde ya da tüzüklerinde ibareler bulunmalıdır.

Bireysel ticari işletmeler ya da ticari işletme grupları projelere sadece iştirakçi olarak katılabilir. İştirakçiler faaliyetin gerçekleştirilmesinde gerçek bir rol üstlenmekle birlikte hibeden fon alamazlar.

(2) Potansiyel başvuru sahipleri, PRAG'ın 2.3.3 bölümünde listelenen durumlardan herhangi birine giriyorsa, teklif çağrısına katılamaz veya hibeden yararlanamazlar. PRAG'a aşağıdaki İnternet sitesinden ulaşılabilir:

(http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/index_en.htm)

Başvuru sahipleri, Hibe Başvuru Formunun B kısmı VI. Bölümünde (“Başvuru Sahibinin Beyanı”) yukarıda bahsedilen durumlardan herhangi birinin kapsamına girmediklerini beyan etmek zorundadırlar.

2.1.2 Ortaklıklar ve ortakların uygunluğu

Başvuru sahipleri, aşağıda belirtilen şartlara uygun ortaklarla birlikte başvuruda bulunmak zorundadır.

Ortaklar

Projelerin etkinliğini sağlamak açısından bu hibe programında ortaklık zorunludur. Ortak sayısına bir sınırlandırma getirilmemiştir. Ortakların belirlenmesi sürecinde, her bir ortağın proje içindeki rolünün açıkça tanımlanmasına özen gösterilmelidir.

Ortaklığın projenin hem tasarım hem de uygulama aşamasında işgücü piyasasının hem arz hem de talep tarafları dikkate alınarak oluşturulması tercih edilmektedir. Bu doğrultuda, ortaklığın en az iki tüzel kişilikten oluşması ve aşağıdakilerden en az birini içermesi değerlendirme sürecinde projeye öncelik kazandıracaktır:

- En az bir ‘işgücü talep’ tarafı temsilcisi
- En az bir ‘işgücü arz’ tarafı temsilcisi

Aşağıdaki tabloda, her bir başlık altına girebilecek kuruluş türlerine ilişkin örnekler yer almaktadır. **Bu tablo yol göstermek amacıyla hazırlanmıştır ve liste bu örneklerle sınırlı değildir.**

İşgücü talep tarafı	İşgücü arz tarafı
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sanayi ya da Ticaret Odaları ▪ Organize Sanayi Bölgeleri ▪ Meslek Örgütleri ▪ KOBİ’leri temsil eden kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Üniversiteler ▪ Mesleki ve teknik eğitim kuruluşları ▪ Eğitim ve/veya danışmanlık hizmeti veren STK’lar ▪ Gençlik alanında çalışan STK’lar

Bazı kuruluşlar işgücünün hem arz hem de talep tarafında faaliyet gösterebilir ya da bu tarafların ikisini de temsil eden görevlere sahip olabilirler. Bu durumda dahi başvurunun bir ortaklıkla birlikte yapılması gerekmektedir. Başvuruda bulunacak bir kuruluş proje içerisinde üstleneceği rolü açıkça tanımlamalı ve faaliyet için gereken ek uzmanlığı sağlayacak bir ortağı projeye dâhil etmelidir.

Başvuru sahibinin ortakları, projenin tasarımına ve uygulamasına katılmakta ve ortakların giderleri de hibe faydalanıcısının giderleri gibi uygun maliyet olarak değerlendirilmektedir. Dolayısıyla ortaklar, hibe faydalanıcısı ile aynı uygunluk kriterlerini taşımak zorundadırlar. Bununla birlikte Bölüm 2.1.1(1) altında belirtilen kategorilere ek olarak, aşağıda belirtilen kuruluşlar da ortak olmaya uygundur:

- Bölüm 2.1.1(1) altında belirtilmeyen kamu kurum ve kuruluşları

Aşağıda yer alanlar “ortak” değildir ve “ortaklık beyannamesi” imzalama zorunlulukları yoktur:

- **İştirakçiler**

Diğer kuruluşlar, projede iştirakçi olarak yer alabilmektedirler. İştirakçiler, projede gerçek bir rol üstlenmekle birlikte günlük harcırahlar veya seyahat giderleri haricinde hibeden fon alamazlar. İştirakçiler

için, bölüm 2.1.1'deki uygunluk kriterlerini sağlama şartı yoktur. İştirakçiler, hibe başvuru formu Kısım B Bölüm IV'te "Başvuru Sahibinin Projeye Katılan İştirakçileri" bölümünde belirtilmelidirler.

Hibe programının amaçlarına yönelik olarak, KOBİ ve özel işletmeler bu hibe programında iştirakçi olabilirler ve bu durum projeye değerlendirme sürecinde projeye öncelik kazandırır. Ayrıca, kamu kuruluşları da iştirakçi olarak uygun görülmektedir.

- **Alt yükleniciler**

Hibe faydalanıcıları alt yüklenicilerle sözleşme yapabilirler. Alt yükleniciler ortak ya da iştirakçi olmayıp, Ek 4'te standart hibe sözleşmesinde yer alan satın alma kurallarına tabidirler. Proje kapsamında alt yüklenici ile imzalanacak olan ihale tutarı, toplam bütçenin %30'undan fazla olamaz.

Başvuru Sahibi, lider kurum olarak hareket edecek ve seçilmesi halinde sözleşme tarafı ("Faydalanıcı") olarak nitelendirilecektir.

2.1.3 Uygun projeler: Hibe Başvurusunda bulunulabilecek projeler

Tanım: Bir proje, birbiriyle ilişkili bir dizi faaliyetten oluşur.

Süre

Bir projenin planlanan süresi **10 aydan az, 12 aydan fazla** olamaz.

Sektörler veya konular:

Bu proje ile desteklenebilecek sanayi sektörlerine herhangi bir sınırlama getirilmemiştir. Bununla birlikte, Hibe Programı'nda yer alan projeler yerel ihtiyaçlara cevap verecek şekilde tasarlanmış olmalıdır ve yerel işgücü piyasası ve ekonominin ihtiyaçlarına uygun düzenlenmiş faaliyetleri içermelidirler. Bu nedenle, her bir başvuru sahibi, projelerinin yerel işverenlerin ve işgücü piyasasının ihtiyaçlarına cevap verdiğini resmi istatistikler ve/veya raporlar kullanarak başvurularında göstermek zorundadır.

Bu amaç doğrultusunda, öncelikli sektörleri, yatırım alanlarını ve iş/meslek alanlarını bir araya getiren "Öncelik Çalışması" başvuru sahipleri açısından temel **bir rehber** işlevini görmektedir ve söz konusu çalışmaya İŞKUR web sitesinden (www.iskur.gov.tr) ulaşmak mümkündür.

Yer

Projelerin aşağıda belirtilen 12 NUT II bölgelerinden biri veya birden fazlasında yer alması gerekmektedir:

Uygun NUTS II Bölgelerinin listesi	Büyüme Merkezleri	Artalanlar
TR A2: Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	Kars	Ağrı, Iğdır, Ardahan
TR B2: Van, Muş, Bitlis, Hakkari	Van	Muş, Bitlis, Hakkâri
TR C3: Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	Batman	Mardin, Şırnak, Siirt
TR A1: Erzurum, Erzincan, Bayburt	Erzurum	Erzincan, Bayburt
TRC2: Şanlıurfa, Diyarbakır	Diyarbakır, Şanlıurfa	
TR C1: Gaziantep, Adıyaman, Kilis	Gaziantep	Adıyaman, Kilis
TR 72: Kayseri, Sivas, Yozgat	Kayseri, Sivas	Yozgat
TR 90: Trabzon, Ordu, Rize, Giresun, Artvin, Gümüşhane	Trabzon	Ordu, Rize, Giresun, Artvin, Gümüşhane
TR B1: Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	Elazığ, Malatya	Bingöl, Tunceli
TR 82: Kastamonu, Çankırı, Sinop	Kastamonu	Çankırı, Sinop
TR 83: Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	Samsun	Tokat, Çorum, Amasya
TR 63: Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	Kahramanmaraş	Hatay, Osmaniye

Projelerin yukarıda belirtilen yerlerde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Ancak, istisnai olarak; başvuru sahibi tarafından uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi koşuluyla, iş başında eğitim gibi bazı geçici süreli faaliyetler bu bölgelerin dışında gerçekleştirilebilir. Ancak, bu tür faaliyetler, projenin esasını teşkil edemez.

Proje Türleri

Aşağıda bazı örnek proje konuları verilmektedir. Bu listenin amacı, desteklenebilecek projelere ilişkin bir rehberlik sağlamaktır; ancak bu durum, söz konusu projelerin listedekilerle sınırlı olduğu anlamına gelmemelidir. Bu hibe programında yer alan başlıca proje çeşitleri aşağıda özetlenmiştir:

Tematik Alanlar	Hedef	Örnek Faaliyetler
Meslek / İş Becerisi	Gençlerin özellikle de eğitimini yarıda bırakmış olanların ve orta öğretim mezunlarının işgücü piyasasının ve ekonominin ihtiyaçlarına yönelik mesleki nitelik ve iş becerileri kazanmaları veya geliştirmelerini sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> • Mesleki eğitimler • İstihdama yönelik kurslar • İşbaşı eğitimleri • Çıraklık • Staj olanakları
Girişimcilik	Yeni bir iş kurmak için gençlerin girişimcilik bilgi ve yeteneklerini arttırmak	<ul style="list-style-type: none"> • Girişimcilik eğitimleri, Rehberlik hizmetleri • Finansal danışmanlık (ulusal / uluslararası finansal kaynaklar) • Girişimcilik ile ilgili yayınlar • Yüz yüze danışmanlık hizmetleri⁴ • İş planı yarışmaları
Okul hayatından iş yaşamına geçiş	Gençlere meslekler, iş ve kariyer beklentileri konusunda rehberlik hizmetleri sunmak Uygun işi bulma sürecini kolaylaştırmak	<ul style="list-style-type: none"> • İş ve meslek konusunda rehberlik • Danışmanlık ve kariyer hizmetleri • Özgeçmiş hazırlama, iş bulma araçları hakkında bilgi verme gibi iş bulma konusunda yardımcı olma • Kariyer günleri • Kar amacı gütmeyen sektörlerde (gönüllü işler) gibi doğrudan yeni iş alanları yaratma programları
Gençlerin istihdam edilebilirliği ile ilgili herhangi bir alanda yenilik	Gençlerin istihdamını etkileyen alanlarda yenilikçi yaklaşımlar bulmak	<ul style="list-style-type: none"> • Yenilikçi yaklaşımı destekleyici yerel iş eşleştirme sistemi • Okul hayatından iş yaşamına geçişte yenilikçi danışmanlık hizmetleri • Yenilikçi girişimcilik destek mekanizmaları • Yenilikçi iş alanı yaratma programları

⁴ Yüz yüze danışmanlık hizmetleri, iş kurmak isteyen gençlere, girişimcilik eğitiminden işin kurulmasına kadar olan süreçte bire bir danışmanlık sağlamayı ifade etmektedir.

Hedef grupların seçilmesi

Proje kapsamındaki faaliyetler gençlerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tasarlanmalı ve gerektiğinde eğitim de dâhil verilen desteğin daha etkili olabilmesi için hedef gruplar alt gruplara ayrılmalıdır. Örneğin, genç nüfus aşağıdaki özelliklerine göre alt gruplara ayrılabilir:

- Eğitim seviyesi: Üniversite mezunları, orta öğrenim mezunları, erken yaşta okulu bırakanlar ve daha düşük eğitim seviyesine sahip olanlar
- İşsizlik durumu: İşgücü piyasasının dışında kalanlar, uzun süredir işsiz olanlar, yeni mezunlar, hala okula devam etmekte olan gençler

Başvuruların hazırlanması sürecinde önemli olan bir diğer husus, proje faaliyetlerinde uygulanacak yöntem ile hedef grupların özellikleri arasında açık bir bağ kurabilmektir.

Projelerde katılımcıların tanımlanması ve analizi sürecinde, hedef grubu oluşturacak olan gençlerin tespit edilmesi aşamasında İŞKUR İl Müdürlükleri, belediyeler, valilikler ve / veya okullar ile birlikte çalışılması tavsiye edilmektedir.

Okula devam etmekte olanlar hariç olmak üzere, bütün hedef gruplarının proje faaliyetlerinden resmi destek almadan önce İŞKUR'a kayıt yaptırmaları gerekmektedir.

Faaliyet Türleri

Aşağıda bazı örnek faaliyetler belirtilmektedir.. Bu listenin amacı, desteklenebilecek faaliyetlere ilişkin bir rehberlik sağlamaktır; ancak bu, söz konusu faaliyetlerin listedekilerle sınırlı olduğu anlamına gelmemektedir. Yukarıda bahsi geçen tematik alanlardan biriyle tutarlı olduğu ve bu programın hedeflerinin gerçekleştirilmesine katkıda bulunduğu takdirde aşağıdaki faaliyet örneklerinin yanında yenilikçi faaliyetlerin teklif edilmesi teşvik edilmektedir. Bir proje, aşağıda verilen faaliyetlerden birden fazlasını içerebilir:

- Girişimcilik eğitimlerinin verilmesi;
- İş kurma konusunda danışmanlık hizmetinin sağlanması;
- Genç girişimciler için finansal rehberlik hizmetlerinin sağlanması;
- Genç girişimciliği teşvik etmek amacı ile yenilikçi faaliyetler;
- Yerel işgücü piyasası ve ekonominin ihtiyaçlarına yönelik meslek ve beceri geliştirme eğitimlerinin verilmesi;
- Yerel işgücü piyasasında ve yüksek büyüme potansiyeline sahip sektörlerde tanımlanan bir boşluğu doldurmak amacı ile yeniden meslek eğitim hizmetlerinin sağlanması;
- Mesleki eğitim vererek eğitimini yarıda bırakmış ve düşük vasıflı gençlere ikinci bir şans verilmesi;
- Okula devam etmekte olan gençler için stajyerlik olanakları ile iş ve meslek seçimi konusunda rehberlik hizmetlerinin teşvik edilmesi;
- Tüm genç işsizler için istihdama yönelik kursların verilmesi;
- Çıraklığın teşvik edilmesi;
- İş başında eğitim verilmesi;
- Şirketlerde stajyerlik gibi kısa dönemli çalışma programları;
- İş arayanlar ile işverenler arasında uygun iş eşleştirme hizmetleri;
- İş ve mesleki rehberlik hizmetlerinin geliştirilmesi ve sağlanması (Özgeçmiş hazırlama, kişisel kariyer planları vs.);
- Okul hayatından iş yaşamına geçişi kolaylaştırmak için erken müdahale programlarının tasarlanması;

- Üniversiteler / okullar ve özel sektör arasında işbirliğini güçlendirme, kariyer günleri, ortak faaliyetler;
- İş kurmak isteyen veya kamu istihdam hizmetlerinden yararlanmak isteyen gençlere yüz yüze rehberlik hizmetlerinin verilmesi;
- Gençlerin istihdam edilebilirliğini arttırmak için kamu kuruluşları, yerel yönetimler, işçi ve işveren kuruluşları, STK'lar ve özel sektör arasında işbirliğinin teşvik edilmesi.

Daha önce de belirtildiği gibi, faaliyet listesi yalnızca örnek niteliğinde olup; söz konusu faaliyetler listedekilerle sınırlı değildir. Proje teklifi bütünsel bir yaklaşım çerçevesinde yukarıda belirtilen faaliyetlerden birden fazlasını içerebilir.

BÜTÜNSEL YAKLAŞIM

Projelerin etkililiğini sağlamak amacı ile faaliyetlerin bütünsel bir yaklaşımla sistematik bir biçimde tasarlanması çok önemlidir. Bu amaçla, bu hibe programının esas amacının genç istihdamının desteklenmesi olduğu gerçeği göz önünde tutulursa, gençlerin istihdam edilebilirliğini ve girişimciliğini arttırmak için sağlanacak desteğin kapsamlı olması gerekmektedir. Bu doğrultuda, projeler herhangi bir eğitim / yeniden eğitim faaliyetleri içeriyorsa; bu faaliyetler rehberlik hizmetleri (iş, meslek, kariyer veya kamu istihdam hizmetleri için rehberlik) ve iş bulma yardımları ile desteklenmelidir. Girişimcilik ile ilgili olarak, projeler herhangi bir girişimcilik eğitimi içeriyorsa; bu faaliyetlerin girişimcilik ve finansal rehberlik hizmetleri ile desteklenmesi gerekmektedir. Bunlara ek olarak, istihdam ile ilgili farklı kurum ve kuruluşların çeşitli hizmetleri arasında tamamlayıcı bir işlev görecektir projeler de öncelikli olarak değerlendirilmektedir.

Bunların yanı sıra, bütün eğitim/yeniden eğitim faaliyetleri ihtiyaç analizine dayanmalıdır. Bu belirleme İŞKUR işgücü piyasası analizlerine, raporlara, araştırmaya ve anketlere göre yapılabilir. Bu nedenle, başvuru sahibi başvurusunda ihtiyaç analizine yer vermelidir. Bu bağlamda, daha önce de açıklandığı üzere İŞKUR'un web sitesinden ulaşılabilen 'Öncelik Çalışması' önemli bir kaynaktır.

Proje herhangi bir eğitim faaliyeti / mesleki kurs içerdiği takdirde ilgili eğitim müfredatı başvuru paketi Ek H olarak teklif ile birlikte sunulmak zorundadır⁵.

Aşağıda belirtilen türde faaliyetleri içeren projeler uygun değildir:

- Sadece veya büyük ölçüde, çalıştaylara, seminerlere, konferanslara, kongrelere katılım için bireysel finansman sağlanmasını içeren projeler;
- Sadece veya büyük ölçüde çalışma ya da eğitim kursları için verilecek bireysel burslara yönelik projeler;
- Konferanslar, yuvarlak masa oturumları, seminerler veya benzeri bir kerelik faaliyetler. Bu faaliyetler, yalnızca daha kapsamlı bir projenin bir bölümünü oluşturmaları durumunda finanse edilebilecektir. Bu amaç doğrultusunda, herhangi bir konferans için hazırlık faaliyetleri ve bununla ilgili işlemlerin yayımlanması kendi başlarına kapsamlı bir proje oluşturmazlar;
- Hâlihazırda devlet bütçesinden, diğer topluluk programlarından ya da başka kaynaklardan finanse edilmiş ya da edilmekte olan faaliyetler;
- Kar amaçlı faaliyetler;
- Hibe sözleşmesinin imzalanmasından önce başlayan faaliyetler;
- Sadece araştırma faaliyetleri içeren projeler;

⁵ Mesleki eğitim faaliyetleri sonunda Milli Eğitim Bakanlığı onaylı sertifikanın verilmesi tavsiye edilmektedir.

- Siyasi nitelikli veya siyasi partilerle ilgisi olan projeler;
- Hibe verme amaçlı projeler (diğer kişi ya da kuruluşlara hibe (maddi veya ayni) veya kredi sağlamak için)
- Alt yapı projeleri veya esas olarak ekipman satın alımına yönelik projeler;
- Sanayi üretimi hariç, tarımsal üretim ve hayvancılık ile ilgili projeler;
- Sadece strateji, plan ya da benzer belgeleri geliştirmeye yönelik projeler.

Başvuruların sayısı ve her bir başvuru sahibi için sağlanacak hibeler

- Bir başvuru sahibi, bu teklif çağrısı kapsamında birden fazla başvuru yapabilir.
- Bir başvuru sahibi, bu teklif çağrısı kapsamında ikiden fazla hibeden yararlanamaz.
- Bir başvuru sahibi, aynı zamanda başka bir başvuruda ortak olarak yer alabilir.
- Ortaklar, birden fazla başvuruda yer alabilirler.

2.1.4 Maliyetlerin uygunluğu: Hibe kapsamında dikkate alınabilecek maliyetler

Bir hibe için sadece ‘uygun maliyetler’ dikkate alınabilir. Uygun olarak kabul edilen ve edilmeyen maliyetler aşağıda verilmiştir. Bütçe, hem bir maliyet tahmini hem de “uygun maliyetler” için tavan niteliğindedir. Uygun maliyetler, götürü maliyetlere değil (gündelik ve dolaylı maliyetler hariç), destekleyici belgelerde yer alan gerçek maliyetlere (projenin uygulanması sırasında yapılacak fiili maliyetlere) dayandırılmalıdır.

Hibe verilmesi yönünde yapılacak tavsiye kararı, sözleşmenin imzalanmasından önceki kontrol sürecinde bütçe değişikliği gerektiren herhangi bir sorun çıkmamasına bağlıdır (örneğin, aritmetik hatalar, tutarsızlıklar ya da gerçekçi olmayan maliyetler ve diğer uygun olmayan maliyetler). Kontroller, söz konusu hata ya da tutarsızlıklar için başvuru sahibinden ilave açıklama istenmesini ve Sözleşme Makamının hibe tutarında değişiklik yapmasını veya indirimde gitmesini gerektirebilir. Bütçedeki muhtemel değişiklikler, Sözleşme Makamından talep edilen hibe miktarını ya da eş finansman yüzdesini artırmayacaktır.

Bu nedenle, **gerçekçi ve maliyet- etkin bütçeler** sunmak başvuru sahibinin yararına olacaktır.

Uygun doğrudan maliyetler

Bu teklif çağrısı kapsamında maliyetlerin uygun doğrudan maliyet kabul edilebilmesi için, bu maliyetlerin standart hibe sözleşmesinin Genel Koşullar bölümünün 14 No’lu maddesindeki hükümlere uygun olması gerekmektedir (Bkz. Ek J-2) :

Teklif çağrısı kapsamında maliyetlerin uygun olarak kabul edilebilmesi için;

- Projenin yürütülmesi için gerekli olması; bu Rehber ekindeki Sözleşmede öngörülmüş olması ve **iyi mali yönetim** prensipleri özellikle **paranın karşılığının alınması ile maliyet etkinliği** prensipleriyle uyumlu olması;
- Özel Koşullar Madde 2’de tanımlandığı şekilde, faydalanıcı ya da ortağı tarafından yapılan gerçek ödeme tarihine bakılmaksızın, projenin süresi içinde fiilen yapılmış olması gerekmektedir; bu durum nihai rapor hazırlama, nihai harcama teyidi ve eğer söz konusu ise nihai değerlendirme maliyetlerinin uygunluğunu etkilemez. Hibe faydalanıcılarının iştirakçileri tarafından gerçekleştirilmiş giderler (harcırahlar ve/veya seyahat giderleri hariç) hibeden finansmanı uygun olan maliyetlere dâhil değildir.

- Projenin uygulanma sürecinde gerçekleşmiş, projenin uygulanmasında kullanılan/sağlanan/gerçekleştirilen mal/hizmet/yapım işlerinin giderleri olması gerekmektedir. Hibe Sözleşmesi Ek-IV’te belirtilen koşulları sağlamak kaydıyla, ilgili sözleşmeler faydalanıcı veya ortakları tarafından, projenin uygulama dönemi başlamadan imzalanabilir. Bu tür giderler, nihai rapor sonuçlanmadan ödenmelidir.
- Faydalanıcının ya da ortaklarının hesaplarında ya da vergi belgelerinde kayıtlı olması, tanımlanabilir ve doğrulanabilir olması ve destekleyici belgelerin asılları ile kanıtlanması gerekmektedir.

Bu koşullara ve sözleşme prosedürlerine bağlı olmak üzere; uygun doğrudan maliyetler aşağıda belirtilmiştir:

- Net maaşlar, sosyal sigorta giderleri ve ücretle ilgili diğer maliyetlerin toplamına tekabül eden, projede görevlendirilmiş personelin maliyeti; maaşlar ve maliyetler, projenin gerçekleştirilmesi için zorunlu olduğunun ispatlandığı haller dışında, faydalanıcının veya ortaklarının normalde verdiği miktarlardan yüksek olmamalıdır (projenin uygulanmasında yer alan kamu görevlilerinin maaşları uygun maliyet değildir);
- Faydalanıcının veya ortaklarının normalde verdiği miktarlardan yüksek olmamak koşuluyla, projede görevli personel ve diğer kişilerin harcırah ve seyahat maliyetleri; ödenen harcırahlar sözleşmenin imzalanma tarihinde Avrupa Komisyonu tarafından yayınlanan miktarları geçmemelidir (internette http://europa.eu.int/comm/europeaid/perdiem/index_en.htm adresinden ulaşılabilir, ayrıca Bkz. Ek K);
- Faaliyete katılan tüm nihai faydalanıcıların yerel seyahat ve yemek giderlerini karşılamak üzere yapılacak ödemeler. Bu tutar kişi başına günlük 8 Avro’dan fazla olamaz. Bu ödemeler, söz konusu maliyetler başka bir bütçe kaleminde karşılanmadığı durumlarda verilir.
- Piyasa fiyatlarına uygun olması koşuluyla, faaliyetin gerçekleştirilmesi için **yeni** ekipman ve malzeme alımı veya **yeni/kullanılmış** ekipman ve malzeme kiralınması ve hizmet alımı maliyetleri. **Satın alınacak ekipman ve malzeme alımı ile ilgili toplam tutar, doğrudan uygun maliyetlerin toplamının %15’inden fazla olamaz.**
- Sarf malzemelerine ilişkin maliyetler;
- Alt yüklenici maliyetleri;
- Sadece projenin eş finansman dönemine münhasır olması ve paranın en iyi karşılığı göz önüne alındığında diğer çözümler arasında tercih edilir olması koşulu ile arazi ve halihazırdaki binaların kiralınması veya finansal kiralınması;
- Doğrudan sözleşmenin gerekliliklerinden kaynaklanan maliyetler (bilgi yayımı, projeye özel değerlendirmeler, denetim, çeviri, basım, sigorta vb.).
- Denetim maliyetleri (Nihai raporla birlikte denetim raporu da istenecektir. Bu nedenle denetim maliyetleri için yeterli bütçenin ayrılmış olması gerekmektedir. Denetimin, Yeminli Mali Müşavirler Odası gibi yasal denetim konusunda uluslararası kabul görmüş bir denetim kurumuna mensup onaylı bir denetçi tarafından yapılması gerekmektedir).
- Görünürlük maliyetleri.
- **Birim fiyatı 10.000 Avro’dan fazla tezgah/makine ve ekipman alımını içeren proje tekliflerinde ilgili ekipmana dair proforma fatura başvuru formuna Ek I olarak eklenmelidir.**

Yedek Akçe

Proje doğrudan uygun maliyetinin %5’ini geçmemek kaydıyla proje bütçesi dâhilinde bir Yedek Akçe bulunabilir. Bu Yedek Akçe sadece Sözleşme Makamı’nın **yazılı ön onayı** ile kullanılabilir.

Uygun dolaylı maliyetler (Genel idari giderler)

Proje için yapılan genel idari giderleri karşılamak üzere, projenin toplam doğrudan uygun maliyetinin %7'sini aşmayan götürü tutar, dolaylı maliyetler olarak talep edilebilir.

Eğer başvuru sahibi, Avrupa Birliği bütçesinden finanse edilen bir işletme hibesi alıyorsa; hiçbir dolaylı maliyet, teklif edilen proje bütçesinde yer almayacaktır.

Aynı katkı

Aynı katkılar, gerçek harcamaları yansıtmazlar ve finansmanı hibeden karşılanabilecek giderler değildir. Bu katkılar, Faydalanıcı tarafından sağlanan eş finansman olarak değerlendirilemez.

Projede görevli personelin maliyeti aynı katkı değildir; bu maliyet Faydalanıcı veya ortakları tarafından karşılanıyorsa Proje Bütçesinde eş-f finansman olarak gösterilebilir.

Yukarıda aksine bir hüküm olsa dahi, Faydalanıcı tarafından teklif edilen projede aynı katkı öngörülmekteyse, bu katkının temin edilmesi gerekmektedir.

Uygun Olmayan Maliyetler

Aşağıdakiler uygun olmayan maliyetlerdir:

- Borçlar ve oluşabilecek zararlar için oluşturulan karşılıklar,
- Proje hazırlık maliyetleri,
- Faiz borçları,
- Hâlihazırda başka bir kapsamda finanse edilen bütçe kalemleri,
- KDV dâhil olmak üzere, vergiler (Mevcut yasal düzenlemelerin vergilerin iadesine ve Faydalanıcı (veya Faydalanıcı'nın ortağının) bunları geri almasına engel olmaması kaydıyla),
- Üçüncü taraflara verilen krediler,
- Hâlihazırda gerçekleşmiş maliyetler,
- Piyasa fiyatlarının ya da Faydalanıcı ve/veya ortaklarının normalde ödediğinden yüksek olan maliyetler,
- Proje ile ilişkilendirilmemiş maliyetler,
- Gümrük ve ithalat vergileri ve diğer harçlar,
- Arazi ya da mevcut binaların satın alınması,
- Para cezaları ve mahkeme masrafları,
- İkinci el ekipman satın alımı,
- Banka masrafları, teminat masrafları ve benzer masraflar,
- Döviz kuru dönüşüm masrafları ve maliyetleri ile projeye özel Avro hesabına ilişkin döviz kuru zararları ile birlikte tamamen finansal nitelikteki diğer giderler.

2.2 BAŞVURU ŞEKLİ VE YAPILACAK İŞLEMLER

2.2.1 Başvuru Formu

Başvurular bu Rehberin eki olan hibe başvuru formunun (Ek A) içinde yer alan proje ön teklifindeki talimatlar doğrultusunda yapılmalıdır.

Başvuru sahipleri başvurularını Türkçe veya İngilizce yapmalıdırlar. Başvuru Türkçe olarak sunulduğu takdirde, Ek D'de yer alan Proje Özeti, Bütçe (Ek B1 – Bütçe, B2 – Beklenen fon kaynakları, B3- Maliyetlerin Gerekçeleştirilmesi), ve Mantıksal Çerçeve (Ek C) İngilizce olarak sunulmalıdır.

Hibe almaya hak kazanan Başvuru Sahiplerinin, sözleşme hazırlıkları için Başvuru Formlarını İngilizceye çevirmeleri gerekeceğini lütfen göz önünde bulundurunuz. Bu çevirinin giderleri, uygun maliyetler arasında değildir ve başvuru sahibine hibe aracılığıyla geri ödenmez.

Başvurunuzun doğru değerlendirilebilmesi için Başvuru Formunu lütfen dikkatli ve mümkün olduğunca açık bir şekilde doldurunuz. Başvuru Sahibi, başvurunun anlaşılabilir olması için özellikle projenin amaçlarına nasıl ulaşılacağı, ortaya çıkacak faydalar ve projenin program hedefleri ile olan ilgisi konularında açık ve ayrıntılı bilgi vermelidir.

Proje ön teklifinin hazırlanmasına ilişkin hatalar ya da önemli uygunsuzluklar veya başvuru formundaki önemli tutarsızlıklar (Örneğin: Bütçede belirtilen miktarların başvuru formunda belirtilenlerle tutarsızlık göstermesi) başvurunun reddine yol açabilir.

Başvuru sahibinden, sadece sunulan bilginin açık olmaması ve bu yüzden Sözleşme Makamı'nın tarafsız bir değerlendirme yapmasına engel teşkil etmesi durumunda, ek açıklama talep edilecektir.

El yazısı ile hazırlanmış başvurular kabul edilmeyecektir.

Sadece başvuru formu ve doldurulması gereken matbu ekler (bütçe, mantıksal çerçeve, kilit personelin özgeçmişleri, eğitim müfredatı (uygun olduğu hallerde) değerlendirilecektir. Bundan dolayı, bu belgelerin proje ile ilgili TÜM bilgileri içeriyor olması büyük önem taşımaktadır. **İlave olarak başka ek gönderilmemelidir.**

2.2.2 Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?

Başvurular A4 boyutunda bir orijinal ve 2 kopya olarak birlikte sunulmalıdır. Başvuru Formunun tamamı (Kısım A: ön teklif formu ve Kısım B: başvuru formu), bütçe ve mantıksal çerçevenin ayrıca elektronik formatta (CD-Rom) ayrı ve tek bir dosya halinde (örneğin; Başvuru Formu ayrı dosyalara bölünmemeli; tek bir dosya olarak kaydedilmelidir) sunulması gerekmektedir. Elektronik format, matbu versiyonla **birebir aynı** içeriğe sahip olmalıdır.

Kontrol Listesi (Hibe Başvuru Formu Kısım B Bölüm V) ile Başvuru Sahibinin beyanının (Hibe Başvuru Formu Kısım B Bölüm VI) ayrı ayrı zımbalanması ve zarfa konması gerekmektedir.

Başvuru sahibinin farklı pek çok teklif göndermesi halinde, her birinin ayrı ayrı teslim edilmesi gerekmektedir.

Dış zarfın üzerinde "**İlgi: CFCU/TR08H1.01-01 Genç İstihdamının Desteklenmesi Hibe Programı, Açık Teklif Çağrısı, 2009**" başlığı ile başvuru sahibinin tam adı ve adresi ve "**NOT TO BE OPENED BEFORE THE OPENING SESSION**" ve "**AÇILIŞ OTURUMUNDAN ÖNCE AÇMAYINIZ**" ibareleri yer almalıdır.

Başvurular, kapalı (mühürlü) zarf içinde iadeli taahhütlü posta ile, özel kargo şirketi ile veya elden (elden teslim eden kişiye imzalı ve tarihli bir alındı belgesi verilecektir) aşağıdaki adrese gönderilmeli/teslim edilmelidir:

Posta Adresi

Merkezi Finans ve İhale Birimi
(Sayın Muhsin ALTUN, MFİB Başkanı)
Eskişehir Yolu 4.Km 2.Cad.
(Halkbank Kampüsü) No: 63 C-Blok
06580 Söğütözü / Ankara / Türkiye

**İlgi: CFCU/TR08H1.01-01
Genç İstihdamının Desteklenmesi Hibe Programı, Açık Teklif Çağrısı 2009**

Elden ya da özel kurye hizmeti için adres:

Merkezi Finans ve İhale Birimi
(Sayın Muhsin ALTUN, MFİB Başkanı)
Eskişehir Yolu 4.Km 2.Cad.
(Halkbank Kampüsü) No: 63 C-Blok
06580 Söğütözü / Ankara / Türkiye

**İlgi: CFCU/TR08H1.01-01
Genç İstihdamının Desteklenmesi Hibe Programı, Açık Teklif Çağrısı 2009**

Başka yollarla (örneğin, faks ya da elektronik posta ile) gönderilen ya da başka adreslere teslim edilen başvurular reddedilecektir.

Başvuru sahipleri, Başvuru Formu Kısım B Bölüm V’de yer alan Kontrol Listesini kullanarak, başvurularının eksiksiz olduğunu doğrulamalıdır. Eksik başvurular reddedilebilir.

2.2.3 Başvuruların Teslimi için Son Tarih

Başvuruların teslimi için son tarih **14.09.2009**’dur ve son tarihin teyidi için yollama tarihi, damga pulu tarihi veya tediye tarihi esas alınacaktır. Elden yapılan başvurular **14.09.2009, yerel saat 16.00’ya kadar kabul edilecektir ve** bunun teyidi için imzalı ve tarihli alındı belgesi esas alınacaktır. Son başvuru tarihinden sonra sunulan başvurular doğrudan reddedilecektir.

Bununla birlikte, Sözleşme Makamı, değerlendirme sürecinin etkinliğini korumak için birinci değerlendirme aşamasının onay tarihinden sonra başvuruları reddedebilir (örneğin ön teklif formu) (Bkz. 2.5.2’de öngörülen zaman çizelgesi).

2.2.4 Başvuru ile İlgili Daha Fazla Bilgi

Bu teklif çağrısı kapsamında çeşitli illerde bilgilendirme toplantıları yapılacaktır. Bilgilendirme toplantılarının takvimi ve yapılacağı illerin listesi için ÇSGB ve İŞKUR internet sayfalarını (<http://www.cs.gb.gov.tr>; <http://www.iskur.gov.tr>) takip ediniz

Ayrıca, sorularınızı, tekliflerin alınması için belirlenen son başvuru tarihinin 21 gün öncesine kadar, teklif çağrısının ilgi numarasını açıkça belirterek, faks ya da elektronik posta ile aşağıdaki adrese gönderebilirsiniz:

İŞKUR:

E-posta adresi: pye@iskur.gov.tr
Faks: 0312 418 05 63

Belirtilen tarihten sonra Sözleşme Makamı soruları cevaplamak yükümlülüğünde değildir.

Sorulara, başvuru teslim tarihinden **en geç 11 gün öncesine** kadar yanıt verilecektir.

Başvuru sahiplerine eşit muamele sağlamak amacıyla, Sözleşme Makamı bir başvuru sahibinin, ortağının veya projenin uygunluğu konusunda ön görüş beyan edemez.

Diğer başvuru sahiplerini de ilgilendirebilecek sorular, yanıtlarıyla birlikte, internette <http://www.mfib.gov.tr> adresinde yayımlanacaktır. Sadece MFİB tarafından yayınlanan açıklamalar bağlayıcıdır.

Bu Hibe Programı ile ilgili bilgilendirme ve eğitim faaliyetleri hakkında bilgi almak için lütfen İŞKUR internet sayfasını (<http://www.iskur.gov.tr>) ziyaret ediniz.

Yardıı Masaları

İŞKUR, program kapsamındaki her bir uygun ilde birer yardıı masası oluşturmuŐtur. Bu yardıı masalarının amacı, başvuru sahiplerine başvurularını hazırlarken destek ve tavsiyelerde bulunmaktır. Söz konusu destek ve tavsiyeler bu hibe çağrısına özgü kurallar, koşullar ve usullerle sınırlı olacaktır. Yardıı masaları hakkında bilgi almak için İŞKUR web sitesini ziyaret ediniz.

2.3 BAŞVURULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ VE SEÇİMİ

Başvurular, bağımsız değerlendiricilerin muhtemel destekleri ile birlikte Sözleşme Makamı tarafından incelenecek ve değerlendirilecektir. Başvuru sahiplerince sunulan tüm projeler aşağıdaki aşama ve kriterlere göre değerlendirilecektir:

Başvurunun değerlendirmesi sonucunda teklif edilen projenin bölüm 2.1.3'te belirtilen uygunluk kriterlerini sağlamadığı tespit edilirse, başvuru sadece bu sebepten dolayı reddedilecektir.

(1) 1. AŞAMA: AÇILIŞ OTURUMU VE İDARİ KONTROL

Aşağıdaki hususlar değerlendirilecektir:

- Son başvuru tarihine riayet edilmiş midir? Eğer son başvuru tarihine riayet edilmemişse, başvuru otomatik olarak reddedilecektir.
- Başvuru Formu, Kontrol Listesindeki (Hibe Başvuru Formu Kısım B Bölüm 5) 1 ile 5. maddeler arasında belirtilen bütün kriterleri karşılamakta mıdır? İstenilen bilgilerden herhangi biri eksik veya yanlış ise, proje teklifi **yalnızca bu esasa dayanarak** reddedilebilir ve proje teklifi bu noktadan sonra değerlendirilmez.

Açılış oturumu ve idari kontrolden sonra, Sözleşme Makamı tüm başvuru sahiplerine, başvurularının son teslim tarihinden önce teslim edilip edilmediğine, başvurularına verilen referans numarasına ve başvuru formlarının değerlendirme için önerilip önerilmediğine dair bir mektup gönderecektir.

(2) 2. AŞAMA: PROJE ÖN TEKLİFİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İlk idari kontrolü geçen Proje Ön Teklifleri; söz konusu projenin ilgililiği, esası ve etkililiği ile uygulanabilirliği ve sürdürülebilirliği açısından değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Sözleşme Makamı, gerekli görülmesi durumunda (örneğin, beklenen teklif sayısından daha az teklifin alınması durumunda), Proje Ön Teklif değerlendirilmesini atlama ve ilgili tekliflerin tamamının değerlendirilmesine devam edilmesi hakkını saklı tutar.

Lütfen Proje Ön Tekliflerine verilen puanların, Başvuru Formuna verilenlerden tümüyle bağımsız olduğunu göz önünde bulundurunuz.

Proje Ön Teklifine aşağıda verilen Değerlendirme Tablosunda yer alan açılıma uygun olarak toplam 50 üzerinden puan verilecektir. Değerlendirme, ayrıca, Hibe Başvuru Formunun Ek A' sını oluşturan Proje Ön Teklifi Hazırlama Kılavuzu'nda verilen talimatlara uygunluğu da teyit edecektir.

Değerlendirme kriterleri, bölümlere ve alt bölümlere ayrılmıştır. Her alt bölüme aşağıdaki esaslara göre 1 ile 5 arasında bir puan verilecektir: 1 = çok zayıf; 2 = zayıf; 3 = yeterli; 4 = iyi; 5 = çok iyi

		Puanlar	
		Alt puan	15
1. Projenin ilgililiği		Alt puan	15
1.1 Projenin, genelde hedef bölgenin özelde ise hedef grup ve nihai yararlanıcıların ihtiyaçları ve sorunlarıyla ilgililiği.	5		
1.2 Projenin, Rehberde belirtilen öncelik ve hedeflerle ilgililiği.	5(x2)*		
2. Projenin etkililiği ve uygulanabilirliği		Alt puan	25
2.1 Sorunun tanımlanması ve analizinin değerlendirilmesi.	5		
2.2 Teklif edilen faaliyetlerin değerlendirilmesi (hedef, amaç ve beklenen sonuçlar açısından uygulanabilirliği ve tutarlılığı).	5(x2)*		
2.3 Tüm paydaşların ve eğer varsa, teklif edilen ortakların rolünün ve projeye katılım düzeyinin değerlendirilmesi.	5(x2)*		

3. Projenin sürdürülebilirliği	Alt puan	10
3.1 Projenin başlangıç tarihinden önce ve uygulama dönemindeki temel varsayımlar ve risklere ilişkin tanımlamaların değerlendirilmesi.	5	
3.2 Projenin hedef gruplar ve nihai yararlanıcılar üzerindeki, uzun dönemli sürdürülebilir etkisine ilişkin tanımlamaların değerlendirilmesi.	5	
TOPLAM PUAN		50

*puanlar önemlerinden ötürü 2 ile çarpılmaktadır.

Tüm Proje Ön Teklifleri değerlendirildikten sonra, teklif edilen projelerin aldıkları toplam puanlara göre sıralandığı bir liste hazırlanacaktır.

İlk olarak, “İlgililik” başlığı altında en az **12** puan alan ve aynı zamanda toplamda en az **30** puan alan proje teklifleri ön seçimde dikkate alınacaktır.

İkinci olarak, proje ön teklif listesi, puan sıralamasına uygun olarak talep edilen hibe miktarı toplamı, bu teklif çağrısı kapsamında mevcut olan hibe miktarının iki katı oluncaya kadar azaltılacaktır. Bunu müteakip Değerlendirme Komitesi, ön seçimi geçen başvuruları değerlendirmeye başlayacaktır.

(3) 3. AŞAMA: BAŞVURU FORMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Teklif edilen bütçe dâhil olmak üzere, başvuruların kalitesinin ve başvuru sahibinin ve ortaklarının kapasitesinin değerlendirilmesi, aşağıda yer alan Değerlendirme Tablosundaki kriterlere göre yapılacaktır. İki tür değerlendirme kriteri bulunmaktadır: seçim kriterleri ve hibe verme kriterleri.

Seçim kriterleri, aşağıda belirtilen hususları yerine getirmede, başvuru sahiplerinin mali ve operasyonel kapasitelerinin değerlendirilmesine yardımcı olmak için kullanılmaktadır:

- projenin yürütüldüğü süre içerisinde faaliyetlerini sürdürmek ve gerektiğinde projenin finansmanına katkıda bulunmak için istikrarlı ve yeterli finansman kaynaklarına sahip olmak;
- teklif edilen projeyi başarı ile tamamlamak için gerekli yönetim kapasitesine, profesyonel yeterliliğe ve niteliğe sahip olmak. Bu husus başvuru sahibinin tüm ortakları için de geçerlidir.

Hibe verme kriterleri, sunulan başvurularının kalitesinin, belirlenen hedefler ve öncelikler bakımından değerlendirilmesine ve hibelerin, teklif çağrısının genel etkililiğini azami düzeye çıkartan projelere verilmesine imkân sağlamaktadır. Bu kriterler, Sözleşme Makamının hedef ve önceliklerine uygun ve Topluluk finansmanının görünürlüğünü (Bkz. http://ec.europa.eu/europeaid/work/visibility/index_en.htm) sağlayan projelerin seçilmesine imkân tanır. Bu kriterler; projenin ilgililiği, teklif çağrısı hedefleriyle uyumu, kalitesi, beklenen etkisi, sürdürülebilirliği ve maliyet etkinliği gibi hususları içerir.

Puanlama:

Değerlendirme kriterleri, bölümlere ve alt bölümlere ayrılmıştır. Her alt bölüme, aşağıdaki esaslara göre 1 ile 5 arasında bir puan verilecektir: 1 = çok zayıf; 2 = zayıf; 3 = yeterli; 4 = iyi; 5 = çok iyi.

Değerlendirme Tablosu

Bölüm	En Yüksek Puan
1. Mali ve Operasyonel Kapasite	20
1.1 Başvuru Sahibi ve ortakları proje yönetimi konusunda yeterli deneyime sahip mi?	5
1.2 Başvuru sahibi ve ortakları yeterli teknik uzmanlığa sahip mi? (ele alınacak konular hakkında yeterli bilgileri var mı?)	5
1.3 Başvuru sahibi ve ortakları yeterli yönetim kapasitesine sahip mi? (personel, ekipman ve proje bütçesini idare edecek bilgi ve beceri dahil olmak üzere)	5
1.4 Başvuru sahibi istikrarlı ve yeterli finansman kaynaklarına sahip mi?	5
2. İlgililik	25
2.1 Proje, Teklif Çağrısının hedefleriyle ve bir veya birden fazla önceliği ile ne kadar ilgili? Not: 5 puan (çok iyi) verilebilmesinin koşulu; projenin, en az bir önceliği özellikle işaret etmesidir. Not: 5 puan (çok iyi) verilebilmesinin koşulu; projenin, cinsiyet eşitliğini, fırsat eşitliğini desteklemek gibi özel bir katma-değer unsurunu içermesidir.	5 x 2
2.2 Proje, hedef ülke(ler) veya bölge(ler)in ihtiyaçları ve sorunları ile ne kadar ilgili? (tekrardan kaçınmak ve diğer Avrupa Topluluğu girişimleri ile sinerji oluşturmak da dahil olmak üzere)	5
2.3 İlgili taraflar ne kadar açıkça tanımlanmış ve stratejik olarak seçilmiştir? (nihai yararlanıcılar, hedef gruplar) Bunların ihtiyaçları net bir şekilde belirlenmiş mi ve teklif bu gereksinimlere uygun biçimde cevap verebiliyor mu?	5 x 2
3. Yöntem	25
3.1 Önerilen faaliyetler uygun mu, uygulanabilir mi, hedeflerle ve beklenen sonuçlarla tutarlı mı?	5
3.2 Projenin genel tasarımı ne kadar tutarlı? (Özellikle; söz konusu sorunların bir analizini yansıtıyor mu; dış faktörler göz önüne alınmış mı ve bir değerlendirme öngörüyor mu?)	5
3.3 Ortakların ve/veya paydaşların projeye katılım ve katkı düzeyi yeterli mi?	5
3.4 Proje faaliyet planı açık ve uygulanabilir nitelikte mi?	5
3.5 Teklifte, projenin sonucuna yönelik objektif olarak doğrulanabilir göstergeler yer alıyor mu?	5
4. Sürdürülebilirlik	15
4.1 Projenin, hedef grupları üzerinde somut bir etkisi olması bekleniyor mu?	5
4.2 Projenin çarpın etkileri olacak mı ? (proje sonuçlarının yinelenmesi ve daha geniş alanları etkilemesi ile bilginin duyurulması dahil olmak üzere)	5
4.3 Teklif edilen projenin beklenen sonuçları sürdürülebilir mi? - mali açıdan (finansman sona erdikten sonra faaliyetler nasıl finanse edilecek?) - kurumsal açıdan (faaliyetlerin devam ettirilmesine imkan tanıyan yapılar proje sonunda da devam edecek mi? Projenin sonuçları yerel olarak "sahiplenilecek" mi?) - politika düzeyinde (eğer varsa) (projenin yapısal etkisi ne olacaktır - örneğin mevzuatta, davranış kurallarında, yöntemlerde vb. bir iyileşme sağlayacak mı?) - çevresel düzeyde (eğer varsa) (projenin çevreye olumlu/olumsuz etkileri var mı?)	5
5. Bütçe ve maliyet etkinliği	15
5.1 Tahmini maliyetler ile beklenen sonuçlar arasındaki oran tutarlı mı?	5
5.2 Yapılması öngörülen harcamalar projenin uygulanması için gerekli mi?	5 x 2
En Yüksek Toplam Puan	100

Bölüm 1 ile ilgili not: Mali ve operasyonel kapasite

Bölüm 1'den alınan puan **12**'den az olduğu takdirde, başvuru reddedilecektir.

Bölüm 2 ile ilgili not: İlgililik

Bölüm 2'den alınan puan **20**'den az olduğu takdirde, başvuru reddedilecektir.

Şartlı kabul

Değerlendirmeyi takiben; mevcut mali paket göz önünde bulundurularak, proje tekliflerini aldıkları puanlara göre sıralı olarak listeleyen bir tablo ile aynı kriterlere göre bir yedek liste tablosu oluşturulacaktır. **Mevcut fon miktarına ve uygunluk kontrolüne bağlı olarak sadece minimum 65 puan alan projeler verilecek hibeler için önerilecektir.**

Not: Bu aşamada verilen puanlar, önceki aşamada Proje Ön Teklifine verilen puanlardan tamamen bağımsızdır.

(4) 4.AŞAMA: BAŞVURU SAHİBİ VE ORTAKLARININ UYGUNLUĞUNUN TEYİDİ

Sözleşme Makamı tarafından istenilen destekleyici belgelere (Bkz. Bölüm 2.4) dayanan Uygunluk Kontrolü sadece mevcut mali çerçeve içinde aldıkları puana göre şartlı olarak kabul edilmiş olan projeler için yapılacaktır.

- Başvuru sahibinin Beyanı (Hibe Başvuru Formu, Bölüm B, Kısım VI), Başvuru Sahibi tarafından sağlanan destekleyici belgeler ile karşılıklı olarak kontrol edilecektir. Destekleyici belgelerdeki bir eksiklik veya başvuru sahibinin beyanı ile destekleyici belgeler arasındaki tutarsızlık, başvurunun yalnız bu esasa bağlı olarak reddedilmesine yol açar.
- Başvuru sahibinin, ortaklarının ve projenin uygunluğu 2.1.1, 2.1.2 ve 2.1.3 bölümlerinde belirtilen kriterlere göre teyit edilecektir.

Yukarıda belirtilen analizi takiben ve gerekli görüldüğü durumda reddedilen projenin yerini, mevcut mali çerçeve içerisinde, yedek listede en üst sıradaki proje alacaktır. Bu yeni proje daha sonra başvuru sahibi ile ortaklarının uygunluğu bakımından incelenecektir.

2.4 ŞARTLI OLARAK KABUL EDİLMİŞ TEKLİFLER İÇİN DESTEKLEYİCİ BELGELERİN SUNULMASI

Şartlı olarak kabul edilen veya yedek listede bulunan Başvuru Sahipleri, Sözleşme Makamı tarafından yazılı olarak bilgilendirilecektir. Sözleşme Makamı, Başvuru Sahiplerinin ve ortaklarının uygunluğunu doğrulamak amacıyla, söz konusu Başvuru Sahiplerinden aşağıdaki belgeleri temin etmesini ve sunmasını isteyecektir:

- 1) Başvuran kuruluşa ve her bir ortak kuruluşa ait tüzük veya kuruluş belgesi⁶. Sözleşme Makamı, başvuru sahibinin başvuruların son teslim tarihinden önceki son iki yıl içinde aynı bütçe kalemi altında başka bir hibe teklif çağrısı için uygunluğunu tespit ederse, başvuru sahibi, eğer zaman içinde yasal statüsünde bir değişiklik gerçekleşmemiş ise⁷, tüzüğü yerine daha önceki Çağrı için uygun görüldüğünü ispat eden belgenin bir kopyasını sunabilir (örneğin; ilgili tarih süresince edinilmiş hibe sözleşmesinin özel şartlar bölümünün kopyası). Bu yükümlülük, AB Komisyonu ile bir çerçeve anlaşması imzalayan uluslararası kuruluşlara uygulanmaz. İlgili çerçeve anlaşmaların listesi aşağıdaki adresten temin edilebilir:
http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/international_organisations/index_en.htm
- 2) Başvuru sahibinin bağımsız bir denetim şirketi/serbest muhasebeci, mali müşavir veya yerel vergi dairesi tarafından onaylanmış en son hesapları (önceki mali yıla ait kâr ve zarar hesabı ve bilanço). Bilançosu olmayan yerel yönetimler ve diğer kuruluşlar sadece onaylanmış en son kesin hesaplarını sunacaklardır.
- 3) Başvuru sahibinin yönetim organının projeyi uygulamak için aldığı ve belgeleri imzalama yetkisi olan kişinin/ kişilerin de belirtildiği karar.
- 4) Ortağın/ortakların yönetim organının projeyi uygulamak için aldığı ve belgeleri imzalama yetkisi olan kişinin/ kişilerin de belirtildiği karar.
- 5) Başvuru Sahibini temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)in isminin/isimlerinin yer aldığı noter tasdikli belge; bu kişi(ler)in yetkisi ve sorumluluğu, Başvuru Sahibinin kuruluş tüzüğünde belirtilmemiş ise Yönetim Kurulu'nun bu kişiyi/kişileri yetkilendirme ile ilgili aldığı ilave karar; temsilcilerin noter onaylı imza sirküleri verilecektir.

⁶ Başvuru sahibi ve/veya ortak(ları) yasa ile kurulmuş bir kamu kurumu ise, söz konusu yasanın bir kopyası sunulmalıdır.

⁷ Uygunluk koşullarının teklif çağrıları için değişmediği durumlarda geçerlidir.

- 6) İlgili vergi dairesinden alınmış, Başvuru Sahibinin vergi kaydını ve vergi numarasını içeren belge. Başvuru Sahibi vergiden muafsa, bu durumu ilgili belge ile ispatlamalıdır.
- 7) Başvuru Sahibinin, başvuru tarihine kadar, sosyal güvenlik katkı payları ve vergi ödemelerine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirdiğini ispatlayan belgeler.
- 8) Ek G'deki formata uygun olarak hazırlanmış ve ödemenin yapılacağı banka tarafından onaylanmış Mali Kimlik formu. Bu banka Başvuru sahibinin kayıtlı olduğu ülkede olmalıdır. Eğer başvuru sahibi Avrupa Komisyonu ile daha önceden bir sözleşme imzalamış ve zaman içerisinde banka hesabında bir değişiklik olmamış ise, bunun yerine önceki Mali Kimlik Formunun bir kopyası verilebilir.
- 9) İstenilen destekleyici dokümanlarla birlikte, başvuru sahibi tarafından tamamen doldurulmuş ve imzalanmış tüzel kişilik belgesi (Bkz. Ek F).
- 10) Başvuru sahibi tarafından tamamen doldurulmuş ve imzalanmış kamu görevlilerinin istihdamına ilişkin taahhütnamenin aslı (Bkz. Ek L)
- 11) Yasal zorunluluk halinde, projenin uygulanması açısından gerekli izin ya da yetkilendirmeler.

Destekleyici dokümanların asılları, fotokopileri veya (damga, imza ve tarihlerin okunaklı olduğu) taranmış versiyonları sunulmalıdır. Bununla birlikte, tüzel kişilik belgesinin ve mali kimlik formunun her zaman aslı sunulmalıdır.

Bu dokümanların AB resmi dillerinden biriyle veya projenin uygulanacağı ülkenin dilinde hazırlanmadığı durumlarda, başvuru sahibinin uygunluğunu gösteren ilgili bölümlerin teklif çağrısının yapıldığı dillerden birine (İngilizce veya Türkçe) tercümeleri, teklifin değerlendirilmesi aşamasında dikkate alınmak üzere Başvuru Formuna eklenecektir.

Söz konusu dokümanlar AB resmi dillerinden biriyle hazırlanmış olmakla birlikte teklif çağrısının yapıldığı dil(ler)de hazırlanmamışsa, değerlendirmeye kolaylık sağlaması bakımından başvuru sahibinin uygunluğunu gösteren ilgili bölümlerinin teklif çağrısının yapıldığı dillerden birine (İngilizce veya Türkçe) tercüme edilmesi **şiddetle** tavsiye edilir.

Eğer destekleyici belgeler belirtilen son tarihten (Sözleşme Makamı tarafından gönderilen mektubun alınmasını takiben 5 takvim günü) önce sunulmamışsa, başvuru reddedilecektir.

Destekleyici belgelerin doğrulanmasından sonra Değerlendirme Komitesi, hibe alacak proje teklifleriyle ilgili nihai önerisini, bu konuda kararı verecek olan Sözleşme Makamına iletacaktır.

2.5 SÖZLEŞME MAKAMININ KARARININ BİLDİRİLMESİ

2.5.1 Kararın İçeriği

Başvuru Sahipleri, başvuruları ile ilgili Sözleşme Makamının kararı ve başvurunun reddi halinde bunun gerekçeleri hakkında yazılı olarak bilgilendirilecektir.

Hibe verilmesiyle ilgili süreçte bir hata ya da usulsüzlük nedeniyle mağdur olduklarını düşünen başvuru sahipleri, yazılı bir dilekçeyle başvurabilir. Ek bilgi için, PRAG'ın 2.4.15. maddesine bakınız.

2.5.2 Öngörülen Takvim

	TARİH	SAAT*
Bilgilendirme toplantıları (varsa)	Haziran-Temmuz 2009	NA
Sözleşme Makamından açıklama talep etmek için son tarih	24.08.2009	NA
Sözleşme Makamının açıklamaları yayımlayacağı son tarih	03.09.2009	-
Başvuru formunun teslim edilmesi için son tarih	14.09.2009	16:00
Başvuru sahiplerine açılış ve idari kontrollerle ilgili bilgi verilmesi (1. aşama)	23.11.2009*	-
Ön tekliflerin değerlendirilmesiyle ilgili olarak başvuru sahiplerine bilgi verilmesi (2. aşama)	12.01.2010*	-
Başvuru Formunun değerlendirilmesiyle ilgili olarak başvuru sahiplerine bilgi verilmesi (3. aşama)	26.04.2010*	-
Hibe verilmesi kararının duyurulması (uygunluk kontrolünden sonra) (4. Aşama)	14.06.2010*	-
Sözleşmelerin imzalanması	21.06.2010*	-

* Kesin olmayan tarihler: Bütün saatler, Sözleşme Makamının bulunduğu zaman dilimine göre belirlenmiştir.

2.6 SÖZLEŞME MAKAMININ HİBE VERME KARARINI TAKİBEN PROJE UYGULAMAYA YÖNELİK KOŞULLAR

Hibe Sözleşmesinin imzalanması aşağıdaki koşullara bağlıdır:

- Belirlenen süre içerisinde Komisyon tarafından faydalanıcı ülkenin ilgili otoritelerine yetki devrine ilişkin kararın kabul edilmesi ve
- Mali Tüzüğün Uygulama Kuralları ile ilgili 232. Maddesi uyarınca yetki devrinin gerçekleşmesini müteakip, Finansman Antlaşması'nın Komisyon ve faydalanıcı ülke arasında sonuçlandırılması.

Hibe verilmesi kararını takiben, Yararlanıcıya Sözleşme Makamının standart hibe sözleşmesini (bkz. Başvuru Rehberi Ek J) esas alan bir sözleşme teklif edilecektir. Başvuru Formunun imzalanması ile birlikte (Başvuru Rehberi Ek A), başvuru sahibi, hibe almaya hak kazandığı takdirde standart sözleşmede yer alan hükümleri kabul ettiğini beyan eder.

Eğer başarılı başvuru sahibi uluslararası bir örgütse, Avrupa Komisyonu Dış Yardım Sözleşme Usulleri Uygulama Rehberinin (PRAG) 7. Bölümünde belirtildiği üzere, standart hibe sözleşmesi yerine, bahse konu uluslararası örgütün Mali Tüzüğün 53d(1) maddesinde belirtilen teminatları sağlaması koşuluyla, uluslararası örgütlerle imzalanan model Katkı Anlaşması ya da ilgili uluslararası örgüt ile Sözleşme Makamı arasında kararlaştırılacak farklı bir sözleşme şablonu kullanılacaktır.

Uygulama sözleşmeleri

Projelerin uygulanmasının, Yararlanıcının tedarik sözleşmeleri yapmasını gerektirdiği durumlarda, en uygun fiyatı teklif eden diğer bir deyişle en iyi fiyat-kalite oranına sahip teklif sahibi ile şeffaflık ve potansiyel sözleşme taraflarına eşit muamele prensiplerine uygun olarak, herhangi bir çıkar çatışmasından kaçınmaya özen göstererek sözleşme yapılmalıdır. Bu amaçla, Yararlanıcı sözleşme Ek IV'te yer alan prosedürü takip etmelidir.

3. BAŞVURU REHBERİNDE YER ALAN EKLER

BAŞVURU ESNASINDA SUNULACAK OLAN BELGELER

EK A: HİBE BAŞVURU FORMU (WORD FORMATINDA)

EK B: BÜTÇE (EXCEL FORMATINDA)

EK C: MANTIKSAL ÇERÇEVE (EXCEL FORMATINDA)

EK D: PROJE ÖZETİ, BÜTÇE VE MANTIKSAL ÇERÇEVE (İNGİLİZCE)

EK E: PROJE KOORDİNATÖRÜNÜN VE DİĞER KİLİT PERSONELİN ÖZGEÇMİŞLERİ VE PROJEDEKİ POZİSYONLARI (WORD FORMATINDA)

EK H: EĞİTİM FAALİYETİ İÇEREN PROJELERDE EĞİTİM KURSLARININ MÜFREDATI (BU EK HİBE BAŞVURUSUNA EKLENECEKTİR)

EK I: PROFORMA FATURA(LAR), EĞER 10.000 AVRO'NUN ÜZERİNDE MAL ALIMI SÖZ KONUSU İSE (UYGUN OLDUĞU DURUMLARDA)

BİLGİ İÇİN GEREKLİ BELGELER

(Lütfen bu belgeleri başvuru ile birlikte göndermeyiniz)

EK F: TÜZEL KİŞİLİK BELGESİ (PDF FORMATINDA)

EK G: MALİ KİMLİK FORMU (PDF FORMATINDA)

EK J: STANDART SÖZLEŞME: Aşağıdaki adresten ulaşılabilir:

http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/grants/index_en.htm

- ◆ Ek J-1: Özel Koşullar
- ◆ Ek J-2: Genel Koşullar (Ek-II)
- ◆ Ek J-3: Satın Alma Prosedürleri (Ek-IV)
- ◆ Ek J-4: Ödeme Talebi (Ek-V)
- ◆ Ek J-5a: Ara Teknik Rapor (Ek-VI)
- ◆ Ek J-5b: Nihai Teknik Rapor (Ek-VI)
- ◆ Ek J-5c: Mali Rapor (Ek-VI)
- ◆ Ek J-6: Harcama Teyidi (Ek-VII)
- ◆ Ek J-7: Vergi ve Gümrük Düzenlemeleri

EK K: GÜNLÜK HARCIRAH ORANLARI (PER DIEM), aşağıdaki adresten ulaşılabilir:

http://ec.europa.eu/comm/europeaid/perdiem/index_en.htm

EK L: KAMU GÖREVLİLERİNİN İSTİHDAMINA İLİŞKİN TAAHHÜTNAME

PROJE YÖNETİM DÖNGÜSÜ REHBERİ

http://ec.europa.eu/europeaid/multimedia/publications/publications/manuals-tools/t101_en.htm